

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ชีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๑๕/๒๕๕๕

วันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๕

เรื่อง ประธานรัฐสภาขอให้พิจารณาวินิจฉัยปัญหาเกี่ยวกับความชอบด้วยรัฐธรรมนูญของกระบวนการ
ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖

นายอุทัย พิมพ์ใจชน ประธานรัฐสภาผู้ร้องยื่นคำร้องว่า

ข้อ ๑ เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๕ นายสถิตย์ เติ้งไธสง กับคณะ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ นายสามารถ แก้วมีชัย สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ วันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๕ พลตรี ศรีชัย มนตรีวัต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กับคณะ ได้มีหนังสือเพื่อขอให้ประธานรัฐสภา
เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญ เพื่อพิจารณาวินิจฉัยเกี่ยวกับกระบวนการพิจารณา
ถอดถอน นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา นายพันธ์ จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชะชาญ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญออกจากตำแหน่ง ว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช
๒๕๕๐ และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒
หรือไม่

กรณีนี้มีสาเหตุมาจาก เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๔ พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ กับคณะ
ผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งได้ไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภาพร้อมกับแนบเอกสาร
หลักฐานตามแบบการแสดงตนของผู้ริเริ่มรวบรวมรายชื่อ ต่อมาวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๕๕ พลตรี สนั่น
ขจรประศาสน์ กับคณะ ได้ยื่นรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้เข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนนายกระมล
ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา นายพันธ์ จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการ
ศาลรัฐธรรมนูญออกจากตำแหน่ง ตามแบบคำร้องขอให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง วันที่ ๑๕ - ๑๗
มีนาคม ๒๕๕๕ ประธานวุฒิสภาได้ดำเนินการตรวจสอบและพิจารณาว่า คำร้องขอถูกต้องและครบถ้วน
ตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปราม
การทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ วันที่ ๑๘ มีนาคม ๒๕๕๕ ประธานวุฒิสภาได้ส่งเรื่องให้คณะกรรมการ
ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงโดยเร็วตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕
และพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒
มาตรา ๖๓

ต่อมาในคราวประชุมวุฒิสภา ครั้งที่ ๑๐ (สมัยสามัญทั่วไป) วันศุกร์ที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๕๕ ได้มีสมาชิกวุฒิสภาทักท้วงการดำเนินการตรวจสอบคำร้องขอ คุณสมบัติและเอกสารหลักฐานของประชาชน ผู้เข้าชื่อร้องขอดังกล่าว โดยมีความเห็นแบ่งเป็น ๒ ฝ่าย ดังนี้

ฝ่ายแรก เห็นว่าเมื่อประธานวุฒิสภาได้ดำเนินการตรวจสอบคำร้องขอ คุณสมบัติและเอกสารหลักฐานของประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอแล้ว ถ้าปรากฏว่าถูกต้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ประธานวุฒิสภาต้องส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการไต่สวน โดยเร็ว เนื่องจากกระบวนการตรวจสอบคำร้องขอ คุณสมบัติและเอกสารหลักฐานดังกล่าวเป็นอำนาจหน้าที่ของประธานวุฒิสภา

ฝ่ายที่สอง เห็นว่าเมื่อพลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ กับคณะ ได้ยื่นคำร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนออกจากตำแหน่งพร้อมกับรับรองลายมือชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอว่าเป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้งตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๔๑ จริง ประธานวุฒิสภาควรส่งรายชื่อประชาชนผู้เข้าชื่อร้องขอดังกล่าวให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งตรวจสอบคุณสมบัติว่าเป็นผู้เสียสิทธิในการเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่งตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา ฯ หรือไม่

ข้อ ๒ ข้อพิจารณาประเด็นกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

ข้อ ๒.๑ เมื่อพิจารณาบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ซึ่งให้อำนาจศาลรัฐธรรมนูญที่จะวินิจฉัยชี้ขาดว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองผู้ใดจงใจไม่ยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สิน หรือจงใจยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินอันเป็นเท็จตามคำร้องขอของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือไม่ และศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญที่จะตรวจสอบการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าถูกต้องหรือไม่ตามที่บัญญัติไว้ในหมวด ๑๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ส่วนที่ ๑ การแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สิน และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ ยังได้บัญญัติรับรองการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญไว้ว่า “คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญให้เป็นเด็ดขาดมีผลผูกพันรัฐสภา คณะรัฐมนตรี ศาล และองค์กรอื่นของรัฐ” กล่าวคือเมื่อศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยชี้ขาดประเด็นใดแล้ว ย่อมเป็นการยุติปัญหาดังกล่าวโดยเด็ดขาด และมีผลผูกพันทุกองค์กรที่เกี่ยวข้องที่จะต้องยอมรับปฏิบัติตามต่อไป

ดังนั้น การที่พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ กับคณะ ร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งสี่คนโดยกล่าวหาว่าพิจารณาวินิจฉัยไม่ถูกต้องตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติร้องขอนั้น แม้จะเป็นการร้องขอให้ดำเนินการไต่สวนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนในคำวินิจฉัยส่วนตัว มิใช่เป็นการร้องขอให้ยกเลิกหรือเปลี่ยนแปลง คำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอันเป็นที่ยุติเสร็จเด็ดขาดแล้วก็ตาม แต่ก็เป็นที่เห็นได้ว่าคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องก้าวล่วงไปพิจารณาวินิจฉัยในคำวินิจฉัยส่วนตัวของ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนว่าชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งเป็นไปได้ว่าคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะทำหน้าที่พิจารณาคำร้องขอของพลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ กับคณะ ด้วยความไม่สุจริตเที่ยงธรรม เพราะคำวินิจฉัยของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนขัดกับคำวินิจฉัยของ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และในที่สุดคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติ ก็จะต้องมีความเห็นว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในคดีต่างๆ และคำวินิจฉัยของ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนไม่ชอบด้วยกฎหมาย จึงเป็นกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญถูกตรวจสอบ คำวินิจฉัยอันเป็นที่ยุติเสร็จเด็ดขาดแล้ว ซึ่งน่าจะไม่ต้องชอบด้วยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ ประกอบกับ พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๕ ซึ่งบัญญัติว่า “ในกรณีที่กรรมการ อนุกรรมการ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้ใดเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่า โดยตรงหรือโดยอ้อมในเรื่องใดๆ ห้ามมิให้ผู้นั้นเข้าร่วมในการไต่สวนข้อเท็จจริงพิจารณาหรือวินิจฉัย เรื่องดังกล่าว” กล่าวอีกนัยหนึ่งว่าสาเหตุความเป็นมาของข้อเท็จจริงอันเป็นประเด็นร้องขอในครั้งนี้ มาจากการยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่าเข้าข่ายตามบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ และตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คน พิจารณาวินิจฉัยแล้วเห็นว่าบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ไม่อาจนำมาใช้บังคับกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่พ้นจากตำแหน่งแล้วก่อนครบกำหนด ยื่นแสดงบัญชีรายการทรัพย์สินและหนี้สินครั้งแรกกรณีเข้ารับตำแหน่งได้ ซึ่งเป็นความเห็นที่ขัดแย้งกับ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ดังนั้นการที่ประธานวุฒิสภาส่งเรื่องให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ไต่สวนคำร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คน ออกจากตำแหน่งว่ามีมูลตามข้อกล่าวหาของพลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ กับคณะ หรือไม่นั้น จึงเป็น การก้าวล่วงในเนื้อหาคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญอันเป็นที่ยุติเสร็จเด็ดขาดแล้ว ซึ่งคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติถือได้ว่าเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงตามพระราชบัญญัติ ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๕๒ มาตรา ๒๕ ประกอบกับ

เมื่อพิจารณาคำร้องขอให้ถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนของพลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ กับคณะมีประเด็นสำคัญว่า ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญบางคนเคยได้มีคำวินิจฉัยว่ากรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่พ้นจากตำแหน่งแล้วสามารถนำบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ มาใช้บังคับได้ แต่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนมีความเห็นแตกต่างไปจากแนวคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญเดิม โดยเห็นว่า บทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ นำมาใช้บังคับไม่ได้กับกรณีของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ซึ่งพ้นจากตำแหน่งไปก่อนครบกำหนดที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินครั้งแรก

ข้อ ๒.๒ ปัญหาที่ว่าศาลรัฐธรรมนูญจะเปลี่ยนแปลงคำวินิจฉัยที่ได้เคยวินิจฉัยไว้แล้ว ได้หรือไม่เพียงใด ย่อมเป็นที่ยุติว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญย่อมถือเป็นยุติเด็ดขาด ผูกพันองค์กรทุกองค์กรตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘ แต่คำวินิจฉัยดังกล่าวย่อมไม่ผูกพันศาลรัฐธรรมนูญเอง กล่าวคือหากศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่าคำวินิจฉัยที่ได้เคยวินิจฉัยไว้ไม่ถูกต้องหรือไม่เหมาะสม หรือไม่มีเหตุผล ศาลรัฐธรรมนูญย่อมเปลี่ยนแปลงแก้ไขคำวินิจฉัยได้ ดังเช่นที่ศาลรัฐธรรมนูญก็เคยมีคำวินิจฉัยที่ ๕๘ - ๖๒/๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ ว่าองค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบลและเทศบาลมิใช่องค์กรตามรัฐธรรมนูญ อันเป็นการกลับคำวินิจฉัยที่ ๔/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๖ กรกฎาคม ๒๕๕๑ ที่วินิจฉัยว่าเทศบาลเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งอาจเทียบเคียงได้กับศาลยุติธรรม ในกรณีที่ศาลฎีกาเคยมีคำพิพากษากลับคำพิพากษาของศาลฎีกาอยู่บ้างเป็นบางกรณี ประกอบกับการตีความบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ นั้นมีผู้ทรงคุณวุฒิทางกฎหมายหลายคน ได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับผลการบังคับใช้ที่แตกต่างกัน กล่าวคือบางคนมีความเห็นว่า มาตรา ๒๕๕ ใช้บังคับกับกรณีของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ได้ เพราะเป็นมาตรการบังคับสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ที่ไม่ปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๑ มาตรา ๒๕๒ ส่วนบางคนเห็นว่า มาตรา ๒๕๕ ไม่ใช้บังคับกับกรณีของพันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร เพราะได้พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองไปแล้ว การที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนพิจารณาวินิจฉัยว่ากรณีผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพ้นจากตำแหน่งไปแล้ว ก่อนครบกำหนดที่จะต้องยื่นบัญชีแสดงรายการทรัพย์สินและหนี้สินครั้งแรกไม่อาจนำ มาตรา ๒๕๕ มาใช้บังคับได้ จึงเป็นการวินิจฉัยปัญหาข้อกฎหมายอันเป็นปกติวิสัยของนักกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้นย่อมได้รับการคุ้มครองโดยรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ ที่ให้มีอิสระในการพิจารณาพิพากษาอรรถคดีให้เป็นไปตามรัฐธรรมนูญและกฎหมาย จึงไม่น่าที่จะถือได้ว่า ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม ทั้งนี้ หากพิจารณาบทบัญญัติ ในประมวลกฎหมายอาญาเกี่ยวกับความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมซึ่งต้องมีเจตนาพิเศษ อาทิ เจตนาทุจริตแล้วย่อมเห็นได้ว่า กรณีเช่นนี้ไม่น่าจะต้องด้วยบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓ แต่อย่างใด

ข้อ ๓ ความเห็นของประธานรัฐสภา

ข้อ ๓.๑ พิจารณาแล้วเห็นว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ มีบทบาทและอำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญที่ต้องดำเนินการไต่สวนคำร้องขอถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญทั้งสี่คนออกจากตำแหน่ง ให้เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรมซึ่งหากกระบวนการถอดถอนออกจากตำแหน่งดังกล่าว คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ซึ่งเป็นส่วนผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงได้ยกคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญ อันเป็นที่ยุติเสร็จเด็ดขาดและมีผลผูกพันคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มาดำเนินการไต่สวนตามคำร้องขอแล้ว อาจเป็นที่เคลือบแคลงสงสัยของสาธารณชนทั่วไปว่ากระบวนการไต่สวนดังกล่าวไม่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญ จึงเป็นกรณีที่มีปัญหาข้อโต้แย้งเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ อันอาจส่งผลกระทบต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ซึ่งอดีตผู้พิพากษาศาลฎีกาและสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรได้โต้แย้งอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติว่าปฏิบัติหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๘

ข้อ ๓.๒ ปัญหาดังกล่าวเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับอำนาจหน้าที่ของวุฒิสภา คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ และศาลรัฐธรรมนูญซึ่งเป็นองค์กรตามรัฐธรรมนูญ ดังนั้น ในฐานะประธานรัฐสภา จึงอาศัยอำนาจตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ เสนอเรื่องดังกล่าวต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัยเพื่อเป็นบรรทัดฐานต่อไป

ขอให้พิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ดังนี้

๑. การที่ศาลรัฐธรรมนูญได้มีคำวินิจฉัยที่ ๒๐/๒๕๔๔ ลงวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๔๔ แล้ว เป็นเหตุให้บุคคลที่ไม่ยอมรับในคำวินิจฉัยนั้น เป็นผู้ริเริ่มและได้ไปแสดงตนต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๔๔ และดำเนินการรวบรวมรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า ห้าหมื่นคนยื่นต่อประธานวุฒิสภา เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๔๕ เพื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญที่เป็นองค์คณะในการพิจารณาและมีคำวินิจฉัยออกจากตำแหน่ง โดยกล่าวหาว่าตุลาการทั้งสี่คนกระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม การดำเนินการของผู้ริเริ่มและการเข้าชื่อร้องขอของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งดังกล่าวชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

๒. กรณีตาม ๑. เมื่อประธานวุฒิสภาได้รับคำร้องขอและรายชื่อประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่เข้าชื่อร้องขอดังกล่าวแล้ว มิได้ดำเนินการตรวจสอบคุณสมบัติว่าประชาชนที่เข้าชื่อร้องขอเป็นผู้เสียสิทธิเข้าชื่อร้องขอเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภาเป็นการกระทำที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่

๓. การที่ประชาชนจำนวนไม่น้อยกว่าห้าหมื่นคนเข้าชื่อร้องขอเพื่อขอให้ดำเนินการถอดถอน นายกระมล ทองธรรมชาติ นายจุมพล ณ สงขลา นายผัน จันทรปาน และนายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการ ศาลรัฐธรรมนูญออกจากตำแหน่ง มีสาเหตุมาจากการที่ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่านายอนันต์ ศวัสตนานนท์ นายชัชชัย สุเมธโชติเมธา นายมะฮูเซน มะสุยี นายโกศล ศรีสังข์ นายจิรายุ จรัสเสถียร พลตรี สนั่น ขจรประศาสน์ นายสุเมธ อุพลเถียร นายประยुทธ มหากิจศิริ มีความผิดตามมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญ และวินิจฉัยว่า พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร ไม่มีความผิดตามมาตรา ๒๕๕ ของรัฐธรรมนูญ ซึ่ง คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นองค์กรที่เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญ พิจารณาวินิจฉัย จึงถือได้ว่าคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นคู่ความในคดี คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจึงเป็นผู้มีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมตาม มาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนั้นเมื่อมีการเข้าชื่อถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญเช่นนี้คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะดำเนินการไต่สวนตามคำร้องดังกล่าวได้หรือไม่

๔. การดำเนินการเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓ อันมีสาเหตุมาจากการทำหน้าที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณาวินิจฉัยคดีของ ศาลรัฐธรรมนูญเป็นการแทรกแซงการใช้อำนาจของศาลรัฐธรรมนูญอันเป็นการขัดต่อบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ มาตรา ๒๖๘ หรือไม่ และการดำเนินการขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ ทั้งสี่คนดังกล่าวโดยไม่มีข้อเท็จจริงอย่างอื่นประกอบว่าร้ายวัยผิดปกติ ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือส่อว่า จงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย เป็นการดำเนินการที่ชอบด้วย รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๓ ถึงมาตรา ๓๐๗ หรือไม่

พิเคราะห์แล้ว ประธานรัฐสภายื่นคำร้องขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า คำร้องขอของประธานรัฐสภาเป็นไปตามหลักเกณฑ์ ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ตามที่ผู้ร้องยื่นคำร้องหรือไม่ เพราะมาตรา ๒๖๖ บัญญัติว่า “ในกรณีที่มี ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ ให้องค์กรนั้นหรือประธานรัฐสภา เสนอเรื่องพร้อมความเห็นต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อพิจารณาวินิจฉัย” หมายความว่า คำร้องที่เสนอต่อศาล รัฐธรรมนูญตามมาตรา ๒๖๖ จะต้องประกอบด้วยหลักเกณฑ์ ๒ ประการ คือ

๑. ผู้ร้องจะต้องเป็นองค์กรหรือประธานรัฐสภา และ
๒. จะต้องเป็นกรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรต่างๆ ตามรัฐธรรมนูญ

ศาลรัฐธรรมนูญจึงจะมีอำนาจที่จะพิจารณาวินิจฉัยได้

คดีนี้ผู้ร้อง คือ ประธานรัฐสภา จึงเป็นไปตามหลักเกณฑ์ข้อที่ ๑ แล้ว

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยต่อไปมีว่าปัญหาตามคำร้องที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยนี้เป็น “กรณีที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ” ตามหลักเกณฑ์ข้อที่ ๒ หรือไม่

ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยรวม ๔ ประเด็นคือ

ประเด็นที่ ๑ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การดำเนินการของผู้ริเริ่มและการเข้าชื่อร้องขอของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งเพื่อร้องขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวและการเข้าชื่อถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญนั้น เป็นกรณีที่ประชาชนใช้สิทธิตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ วรรคหนึ่ง จึงมิใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ ๒ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า ประธานวุฒิสภจะต้องตรวจสอบรายชื่อประชาชนที่เข้าชื่อขอให้วุฒิสภามีมติถอดถอนก่อนที่จะส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือไม่ เห็นว่าการที่ประธานวุฒิสภจะต้องตรวจสอบรายชื่อประชาชน ๗ ก่อนที่จะส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือไม่ เป็นอำนาจหน้าที่ของประธานวุฒิสภาโดยเฉพาะไม่ใช่หน้าที่ของวุฒิสภาและประธานวุฒิสภจะต้องปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๕ วรรคหนึ่ง หากไม่ปฏิบัติตามหรือมีปัญหาที่มีปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ เพราะตัวประธานวุฒิสภาไม่ใช่องค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ ๓ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้มีส่วนได้เสียตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๔๒ มาตรา ๒๕ หรือไม่ เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕๕ วรรคสอง บัญญัติให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้เสนอเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัย แต่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือตัวกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติผู้ใดจะเป็นผู้มีส่วนได้เสียในเรื่องใดหรือไม่ มิใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ

ประเด็นที่ ๔ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยว่า การดำเนินการเพื่อให้วุฒิสภามีมติถอดถอนตุลาการศาลรัฐธรรมนูญอันมีสาเหตุมาจากการทำหน้าที่ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญในการพิจารณานั้น เป็นการแทรกแซงการใช้อำนาจหน้าที่ของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่ และการดำเนินการดังกล่าวโดยไม่มีข้อเท็จจริงอย่างอื่นประกอบเป็นการดำเนินการที่ชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ พิจารณาแล้วเห็นว่าการที่

ประธานรัฐสภาถามว่าการดำเนินการดังกล่าวเป็นการแทรกแซงอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญหรือไม่และการดำเนินการโดยไม่มีข้อเท็จจริงเป็นการชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่นั้นเป็นเพียงข้อหาหรือเท่านั้นไม่ใช่ประเด็นที่ศาลรัฐธรรมนูญจะต้องวินิจฉัย และศาลรัฐธรรมนูญได้วินิจฉัยแล้วตามประเด็นที่ ๑ ถึงประเด็นที่ ๓ ว่าการปฏิบัติตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐๔ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๐๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๒๕๕ วรรคสอง ไม่ใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ ซึ่งประเด็นที่ ๔ ที่ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยนั้นเป็นการถามย้ำว่าการกระทำตามประเด็นที่ ๑ ถึงที่ ๓ นั้นชอบด้วยรัฐธรรมนูญหรือไม่ ดังนั้นคำร้องในประเด็นนี้จึงมิใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญด้วย

เมื่อปัญหาที่ประธานรัฐสภาขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยนี้ ไม่ใช่ปัญหาเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ขององค์กรตามรัฐธรรมนูญ จึงไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๖ ศาลรัฐธรรมนูญไม่มีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยได้

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา จึงให้ยกคำร้องของประธานรัฐสภา

นายสุวิทย์ ชีรพงษ์
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ